

KONGELIG RESOLUSJON

Arbeids- og sosialdepartementet
Statsråd: Torbjørn Røe Isaksen

Ref.nr.:
Saksnr.: 20/1238
Dato: 24. april 2020

Forskrift om endring av midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 735 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

1 Saksfremstilling

I denne resolusjonen fremmes endring i midlertidig forskrift om kompensasjonstytelse til selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19. Forskriften er hjemlet i midlertidig lov om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven) § 2. Justis- og beredskapsdepartementet har samtykket til at endring i forskriften fremmes.

2 Bakgrunnen for forslaget

Midlertidig forskrift om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 ble fastsatt ved kgl.res. 8. april 2020. Forskriften er en oppfølging av Stortingets vedtak nr. 395, 16. mars 2020. Forskriften ble gitt med hjemmel i koronaloven, da det hastet å få på plass en regulering av ordningen. Stortinget ba i anmodningsvedtaket om at ordningen trer i kraft straks. For at dette skal være praktisk mulig må saksbehandlingen automatiseres. Ved en inkurie ble det ikke gitt en egen hjemmel for automatisert behandling av disse sakene. En slik særskilt hjemmel er nødvendig i henhold til personopplysningsloven § 1 jf. personvernforordningen artikkel 22.

I forbindelse med utvikling av teknisk løsning for ordningen ser Arbeids- og velferdsdirektoratet at det er behov for å gjøre justeringer i bestemmelsen om utmåling av ytelsen, slik at det ved beregning av ytelse til selvstendig næringsdrivende som hovedregel tas utgangspunkt bare i inntekt for 2019, fremfor inntekt fra 2017 og 2018. Begrunnelsen er at inntektsopplysningene Arbeids- og velferdsetaten mottar fra Skatteetaten for denne gruppen ikke er tilstrekkelig spesifisert til at de uten videre kan legges til grunn. Uten nærmere vurdering vil bruk av Skatteetatens inntektsopplysninger fra 2017 og 2018 som grunnlag for beregningen gi en stor feilmargin.

I forbindelse med utviklingen av teknisk løsning ser Arbeids- og velferdsdirektoratet at man får det riktige grunnlaget for beregning av det faktiske inntektstapet ved å ta utgangspunkt i inntekt søkeren hadde i 2019. Inntekten for 2019 må antas å være mer representativ for det som var normalinntekten i forkant av Korona-situasjonen enn inntekt for tidligere år, og dermed for det inntektstapet ordningen er ment å kompensere. Med inntekt for 2019 blir beregningsperioden dessuten tilnærmet lik som for frilansere på samme ordning, der det som hovedregel benyttes oppdragsinntekt siste 12 måneder. Den foreslåtte endringen vil videre øke muligheten for at Arbeids- og velferdsetaten klarer å ha den tekniske løsningen på plass for utbetaling til selvstendig næringsdrivende og frilansere i begynnelsen av mai, slik som planlagt.

Arbeids- og velferdsetaten har med hjemmel i dekningsloven § 2-7 adgang til å foreta trekk i de ytelsene etaten utbetaler, slik som bidragstrekk, påleggstrekk fra kemneren mm. For å unngå tvil om at adgangen til slikt trekk også skal gjelde ved utbetaling av denne ytelsen er det hensiktsmessig at dette framgår av forskriften.

Den nye kompensasjonsordningen bør likestilles med forutgående arbeid og på den måten gi rett til ytelser etter folketrygdloven kapittel 8 (sykepenger), 9 (stønad ved barns og andre nærstående sykdom) og 14 (ytelser ved svangerskap, fødsel og adopsjon). Ordningen har til hensikt å dekke tapt personinntekt på samme måte som folketrygdloven kapittel 4 har for arbeidstakere. Kapittel 4 gir opptjening til de nevnte ytelsene. Hvis ikke den nye ordningen skal gi samme rettigheter vil det bli en uforholdsmessig forskjellsbehandling av arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende/frilansere som lider et tap av arbeidsinntekt som følge av statens tiltak mot smitte av covid-19.

En manglende rett til opptjening av disse ytelsene vil få særlige negative konsekvenser for de som mister hele sin inntekt som følge covid-19 tiltakene, dersom vedkommende mens tiltakene gjelder skulle føde, få et alvorlig sykt barn eller bli alvorlig syk selv. I verste fall vil familier kunne stå uten inntektssikring dersom f.eks. et barn skulle bli alvorlig syk.

2.1 Bruk av koronaloven

Saken gjelder endringer i forskrift som ble fastsatt med hjemmel i koronaloven 8. april. Det vises til beskrivelsen og begrunnelsen som er gitt i kgl.res. ved vedtakelse av denne forskriften. Endringene som her foreslås er justeringer som ligger innenfor rammen av det opprinnelige vedtaket. Forslaget til regulering av adgang til automatisert behandling er retting av en forglemmelse. For at behandlingen av disse sakene skal gå raskt er det nødvendig at de så langt det er mulig behandles automatisk. Bestemmelsen er utformet med utgangspunkt i forslag til bestemmelse om automatisert behandling i folketrygdloven, som var på alminnelig høring i vinter,

og er tilnærmet likelydende med bestemmelse om automatisert behandling i forslag til forskrift om tiltak for å effektivisere Arbeids- og velferdsetatens behandling av saker etter folketrygdloven i forbindelse med Covid-19-pandemien, som er på høring nå. Forslaget om at ytelsen skal gi opptjening av rett til andre ytelser bygger på at det ikke skal diskrimineres mellom arbeidstakere, selvstendige og frilansere. Øvrige forslag kommer som en konsekvens av arbeidet med utvikling av den tekniske løsningen for ordningen.

3 Departementsforeleggelse og høring

Forslaget er forelagt Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet.

Forslag til endringer er dels rettelse og presisering av forskriften og dels en nødvendig tilpasning til den tekniske løsningen, og har derfor ikke vært på alminnelig høring. Det vises til forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav a) og c), og utredningsinstruksen punkt 3-3.

4 Innholdet i endringen

4.1 Automatisert behandling

Endringen innebærer at Arbeids- og velferdsetaten kan fatte vedtak i saker om kompensasjonstilfelle utelukkende basert på automatisk behandling.

Automatisert behandling er nødvendig for at sakene skal kunne avgjøres raskt, og for at søker skal kunne få informasjon om beslutningen og en eventuell kompensasjon utbetalt samme dag som søknaden leveres. All kommunikasjon i forbindelse med søknaden og behandlingen av den vil skje gjennom en elektronisk søknadsdialog. Dette har ligget som en forutsetning ved utviklingen av ordningen. Automatisert behandling av disse sakene er også nødvendig av hensyn til Arbeids- og velferdsetatens arbeidssituasjon.

Retten til manuell vurdering og behandling ivaretas gjennom adgangen til å påklage vedtaket, da behandlingen av klagesaken vil skje manuelt.

4.2 Utmåling av ytelsen

Endringen innebærer at Arbeids- og velferdsetaten ved beregning av inntekt før smittevernrestriksjonene som hovedregel bare tar utgangspunkt i inntekt i 2019, og ikke inntekter for 2017 og 2018, som ikke kan anvendes i automatisert løsning slik at saksbehandling og utbetaling kan skje innen rimelig tid. Dette vil også gi et riktigere og mer tidsnært grunnlag for beregning av det faktiske inntektstapet.

Videre innebærer endringen at det presiseres at Arbeids- og velferdsetaten har anledning til å gjøre trekk i ytelser som utbetales i denne ordningen, slik som for andre ytelser som utbetales av etaten.

4.3. Opptjening av rettigheter

Endringen innebærer at personer som mottar ytelse fra denne ordningen opptjener rett til sykepenger, omsorgspenger, pleiepenger og foreldrepenger på linje med permitterte arbeidstakere,

og dermed vil ha rett til disse ytelsene dersom vilkårene for øvrig er oppfylt mens smittevernstiltakene gjelder eller kort tid etter.

5 Ikrafttredelse. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forskriften trer i kraft dagen etter at Stortinget har fått skriftlig meddelelse om forskriften, med mindre Stortinget innen den tid har meddelt at forskriften skal oppheves.

Endringen får begrensede økonomiske eller administrative konsekvenser. Arbeids- og velferdsetaten begynte før påske å utvikle den tekniske løsningen for ordningen under forutsetning av at sakene kan behandles automatisk. Løsningen vil være klar i begynnelsen av mai. Dersom endringene ikke fastsettes, vil det måtte lages en ny løsning med elementer av individuell vurdering og manuell behandling. Dette vil føre til store forsinkelser i utvikling av løsningen og det vil føre til vesentlig lengre saksbehandlingstid for hver søknad.

Det legges til grunn at endringen i perioden for beregningsgrunnlag for selvstendige ikke medfører endringer i kostnader. I gjeldende forskrift er det også lagt opp til å anvende selvoppgitt inntekt i 2019 for dem som har hatt endringer i inntekt siden 2017/2018.

En hjemmel som gir rett til visse ytelser medfører en viss økning i utbetalinger sammenliknet med hvis hjemmelen ikke innføres. Dette vil likevel være utbetalinger som de pågjeldende ville fått dersom de ikke hadde mistet inntektsgrunnlaget sitt som en følge av regjeringens tiltak mot krisen. På usikkert grunnlag kan det anslås en forventet økning i kostnader i 2020 på rundt 100 mill. kroner.

Hjemmel for trekk i ytelsen er antatt å medføre bare mindre økonomiske konsekvenser.

Arbeids- og sosialdepartementet

t i l r å r:

Forskrift om endring i midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 735 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 fastsettes i samsvar med vedlagte forslag.

Forskrift om endring i midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 735 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19

Fastsatt ved kgl.res. 24. april 2020 med hjemmel i lov 27. mars 2020 nr. 17 om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koronaloven) § 2. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet.

I

I midlertidig forskrift 8. april 2020 nr. 735 om kompensasjonstytelse for selvstendig næringsdrivende og frilansere som har mistet inntekt som følge av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 3 andre ledd skal lyde:

Kompensasjonsgrunnlaget for selvstendig næringsdrivende beregnes med utgangspunkt i pensjonsgivende årsinntekt fra næring fra 2019.

§ 5 andre og tredje ledd skal lyde:

Arbeids- og velferdsetaten kan treffe avgjørelser etter denne forskriften utelukkende basert på automatisert behandling av personopplysninger, inkludert personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9. Behandlingen skal ivareta krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønsmessige vilkår, med mindre avgjørelsen er utvilsom.

Etaten skal fastsette egne retningslinjer for behandlinger etter denne bestemmelsen, inkludert krav til jevnlig kontroll og revisjon av de benyttede reglene og algoritmene for å begrense faren for feil.

§ 7 første ledd og nytt andre ledd skal lyde:

Saksbehandlingsreglene i folketrygdloven § 21-1 til § 21-4 d, § 21-6, § 21-7, § 21-10 første ledd, § 21-11, § 21-12 og § 22-15 kommer til anvendelse på saker etter denne forskriften. *Ytelse etter denne forskriften faller inn under dekningsloven § 2-7 andre ledd bokstav e.*

Ytelser etter denne forskriften gir opptjening av rett til ytelser etter folketrygdloven kapittel 8 (sykepenges), 9 (stønad ved barns og andre nærståendes sykdom) og 14 (ytelser ved svangerskap, fødsel og adopsjon).

II

Forskriften trer i kraft én dag etter at Stortinget har fått skriftlig meddelelse om forskriften, med mindre Stortinget innen den tid har meddelt at forskriften skal oppheves.